

יישום חוק חופש המידע

רקע

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן-החוק), קובע, כי לכל אזרח ישראלי או תושב, הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות חוק זה. עיקרי החוק מנחים כיצד להביא מידע המצוי ברשות ציבורית לעיונו ולידיעתו של כל אזרח, תוך מגבלות שונות שקבע החוק. החוק קובע כי חייב להתמנות אחראי על העמדת המידע לציבור ועל יישום החוק.

כמו כן מחייב החוק פרסום שנתי של מידע על הפעלת החוק ברשות, במשרדי הרשות, בספרייה ציבורית או באתר האינטרנט של הרשות. הבקשה לקבלת מידע חייבת להיות מוגשת בכתב ומותנית בתשלום אגרת בקשה, אגרת טיפול ואגרת הפקה. על הרשות להשיב על הבקשה תוך 30 יום מתשלום האגרה.

היערכות המועצה ליישום חוק חופש המידע

1. בחודש יולי 1999 פורסמה חוברת המכילה את חוק חופש המידע (המלא), עיקרי החוק, תקנות החוק וכן נוהל עירוני. הוצגה מצגת הכוללת את כל הפריטים, תהליכי הזרימה החל מהגשת בקשה למידע ועד לתשובה המפורטת אשר תישלח לפונה ע"י הממונה על החוק.

2. עפ"י הוראות החוק יש לפרסם לציבור מידע במסגרת דוח שנתי לאחר סיום שנת פעילות. עפ"י התקנות, הדוח יפורסם לא יאוחר מה-1 ביולי בכל שנה.

3. ראש המועצה מנה את מבקרת הפנים בתחילת שנת 2010 כממונה על יישום חוק חופש המידע במועצה. כי היחידה לפניות הציבור היא המתאימה ביותר לרכז את הטיפול בחוק חופש המידע, תוך הסתייעות ביחידות המועצה.

מידע לציבור בקצרה:

איזה מידע? כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב.

רשות ציבורית - משרדי הממשלה, לשכת נשיא המדינה, הכנסת, מבקר המדינה, בתי המשפט, רשויות מקומיות, תאגידים ע"פ חוק או שהוקמו ע"י רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות. תחולת החוק על רשויות מקומיות - החל מ- 1.9.1999 ממונה - על כל ראשות ציבורית חלה חובה למנות אחראי לטיפול בפניות ויישום החוק. ממונה חוק חופש המידע במועצה מקומית בועינה נוג'דאת עו"ד רימונדה סלימאן - מבקרת פנים במועצה טלפון 04-6730522 שלוחה 105.

איזה מידע לא? כל מידע שגילוי עלול לפגוע בביטחון המדינה, יחסי החוץ, בטחון הציבור, או בטחונו או שלומו של כל אדם, וכן מידע שגילוי מהווה פגיעה בפרטיות (אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין) ומידע אשר אין לגלותו על פי כל דין. וכן מידע אחר אשר גילוי עלול לשבש את התפקוד של הרשות הציבורית, את יכולתה לפעול ולתכנן, לנהל מו"מ או הקשור לדיונים פנימיים.

מי רשאי לבקש מידע? תושב: ע"פ מרשם אוכלוסין, וכן תאגיד שהתאגד לפי הדין בישראל. וכן, מי שאינו אזרח או תושב - לגבי מידע בדבר זכויותיו בישראל (כגון עובד זר).

העמדת מידע לרשות הציבור - רשות ציבורית חייבת להעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המנהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור. רשות מקומית חייבת גם להעמיד לעיון את חוקי העזר שלה.

לרשות קיימים מספר נימוקים לדחיית בקשת קבלת המידע:

1. נימוקים מינהליים-טכניים כגון: הטיפול מצריך הקצאת משאבים רבה, המידע קיים למעלה משבע שנים, לא ניתן לאתר את המידע, המידע פורסם כבר בציבור, או שהמידע מצוי בידי רשות אחרת.

2. נימוקים הנוגעים למהות המידע: מידע שאין למסור הנוגע לביטחון המדינה, יחסי חוץ, פגיעה בפרטיות; מידע שאין חובה למסור: מדיניות בשלבי עיצוב, מ"מ חיצוני, דיונים פנימיים, מידע העלול לשבש תפקוד הרשות, סוד מקצועי או מסחרי, שיטות עבודה של רשות האוכפת החוק, ענייני משמעת של עובדים, צנעת הפרט של אדם שנפטר. מידע אודות צד שלישי יימסר רק לאחר שנמסרה לו הודעה על זכותו להתנגד.

במקרה של דחיית בקשה למידע עומדת בפני המבקש הזכות לעתור תוך 30 יום לבית המשפט המחוזי. בית המשפט רשאי להחליט על מסירת המידע למבקש אם סבור שיש עניין ציבורי בגילוי ואין איסור עפ"י דין.

ממצאי הביקורת לגבי יישום חוק חופש המידע:

1. עם החלת החוק לחופש המידע נקבעה אגרת הבקשה לקבלת מידע בסך 77 ₪. רק לאחרונה החלה המועצה לגבות סכום של כ- 20 ₪ עבור כל סוג של בקשות לקבלת מידע ע"י גורמים שונים.

2. לא נתקבלה החלטה ע"י מליאת המועצה בגין עלויות אגרות שונות עבור קבלת מידע מהרשות.

3. המועצה לא הקפידה בעבר לגבות אגרה עבור בקשות לקבלת מידע.

בקשות לקבלת מידע בשנת 2017:

במהלך שנת הדוח 2017 נתקבלו 19 בקשה לקבלת מידע מהרשות.

- 2 בקשות נדחו מסיבות שונות.
- 17 בקשות נענו תוך זמן סביר .

דיווח של הממונה על חוק חופש המידע לשנת 2017:

- סה"כ בקשות שהתקבלו: 19
- נענו ואושרו במלואן: 11
- ענו ואושרו חלקית: 6
- נדחו במלואן: 2

בקשות לקבלת מידע בשנת 2016:

במהלך שנת הדוח 2016 נתקבלו 14 בקשה לקבלת מידע מהרשות.

- 2 בקשות נדחו מסיבות שונות.
- 12 בקשות נענו תוך זמן סביר .

דיווח של הממונה על חוק חופש המידע לשנת 2016:

- סה"כ בקשות שהתקבלו: 14
- נענו ואושרו במלואן: 7
- ענו ואושרו חלקית: 5
- נדחו במלואן: 2

בקשות לקבלת מידע בשנת 2015:

דיווח של הממונה על חוק חופש המידע לשנת 2015:

- סה"כ בקשות שהתקבלו: 2
- נענו ואושרו במלואן: 2
- ענו ואושרו חלקית: 0
- נדחו במלואן: 0

- ❖ ככלל, הטיפול בפניות לקבלת מידע לפי חוק חופש המידע מבוצע עפ"י הוראות החוק. לעיתים נדירות יש איחור במסירת המידע לאזרחים, דבר הנובע מהשתהות היחידות בהעברת המידע.
- ❖ מומלץ לבחון אפשרות לתשלום האגרה גם באמצעות שובר תשלום שישולם בבנק הדואר או בסניפי הבנקים.
- ❖ מומלץ לבחון אפשרות לתשלום הוצאות משאבי אנוש, והוצאות חריגות.